

АНОТАЦІЯ

Дисципліни «Фізична терапія в геронтології і геріатрії»

Назва дисципліни	Формування програми зменшення впливу факторів ризику розвитку НІЗ на здоров'я населення
Цикл дисципліни	Фахової підготовки
Рівень вищої освіти	Магістерський
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Фізичної реабілітації
Семестр, в якому викладається дисципліна	другий
Обсяг дисципліни в кредитах	4,0
Форма контролю	Залік
Викладач, який забезпечує викладання дисципліни	Філак Я.Ф. ,канд .наук з ФВіС, доцент

Метою навчальної дисципліни «Фізична терапія у геронтології та геріатрії» є підготовка фахівців напряму підготовки 227 «Фізична терапія, ерготерапія» за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістр спроможних здійснювати відповідні функції, вирішувати певні проблеми й завдання діяльності за умови оволодіння системою умінь і компетенцій, що визначені цією програмою, та на рівні самостійної наукової творчості та дослідницького пошуку. Знання про засоби і методи фізичної реабілітації в геронтології, ознаки захворювань різних органів та систем у осіб похилого віку. Особливості застосування засобів, форм, рухових режимів лікувальної фізичної культури. фізіотерапії, (озокерито-, бальнеотерапії), кліматотерапії, механотерапії з лікувальною та профілактичною метою у осіб похилого віку.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних:

- здатність визначати мету та завдання власної та колективної діяльності, передбачати альтернативні рішення у професійній діяльності (ЗК-1);
- здатність виявляти, формулювати і вирішувати проблеми пацієнтів, застосовуючи у практичній діяльності базові знання, клінічне та рефлексивне мислення (ЗК-2);
- здатність ефективно працювати у складі мультидисциплінарної команди (ЗК-5);
- здатність до професійного спілкування хоча б однією з іноземних мов та державною українською мовою з пацієнтами, членами мільтидисциплінарної команди, фахівцями охорони здоров'я (ЗК-6);
- здатність до представлення результатів професійної діяльності та наукових досліджень з використанням сучасних інформаційно - комунікаційних технологій (ЗК-7);
- здатність відповідати за результати професійної діяльності (ЗК-11);

Спеціальних (фахових):

- здатність пояснювати потребу у заходах фізичної реабілітації, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я (ФК-1);
- здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції (ФК-2);
- здатність розуміти складні патологічні процеси, які піддаються корекції заходами фізичної терапії (ФК-3);
- здатність розуміти клінічний діагноз, перебіг захворювання та провадити безпечну практичну діяльність для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця (ФК-5);

- здатність збирати анамнез, виконувати реабілітаційне обстеження, тестування, огляд та документувати їх результати (ФК-6);
- здатність аналізувати, вибирати і трактувати отриману інформацію щодо реабілітаційних програм, їх ефективність (ФК-7);
- здатність забезпечувати відповідність реабілітаційних заходів функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта (ФК-8);
- здатність допомагати пацієнту/клієнту розуміти власні потреби, обговорювати та формулювати цілі, пояснювати програму фізичної терапії (ФК-9);
- здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці ускладнень, захворювань, травм та неповносправності, здоровому способу життя (ФК-13);
- здатність шукати шляхи постійного покращення якості реабілітаційних послуг, формувати нові ідеї у фізичні терапії, ерготерапії (креативність) (ФК-14);

Очікувані результати навчання з дисципліни

<p>Знання: Особливостей організму людини та структурні і функціональні особливості організму осіб похилого віку, особливості їх розвитку, перебігу основних хвороб. Загальні принципи класифікації захворювань у геронтології. Причини виникнення, клінічний перебіг захворювань та найбільш загальні закономірності виникнення та перебігу патологічних процесів у осіб похилого віку. Отримати фундаментальні теоретичні знання, набути практичних навичок володіння методиками відновлення та збереження здоров'я хворих та інвалідів в похилому віці. Набути професійних знань з фізичної терапії щодо роботи з пацієнтами похилого віку, володіння новітніми реабілітаційними технологіями.</p>
<p>Розуміння: Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування фізичних вправ, інших засобів і методів фізичної терапії при захворюваннях і травмах в геронтології. Клінічну картину захворювання різних систем та систем найбільш поширених патологій у осіб похилого віку. Засоби, форми і окремі методики лікувальної фізкультури, які застосовуються при різних патологічних станах у геронтології. Ознайомити з особливостями застосування фізіотерапії, озокерито-бальнеотерапії, кліматотерапії в комплексному відновному лікуванні осіб похилого віку. Забезпечення ведення відповідної документації.</p>
<p>Застосувати: практичні вміння та навички для обстеження осіб похилого віку. Вміти розробити та застосувати програму фізичної терапії та методики застосування фізичних вправ і психологічних методів, засобів і форм відновного лікування в геронтології з метою функціонального відновлення психофізичної дієздатності хворих та інвалідів. Вміти проводити найпростіші функціональні дослідження та функціональні проби хворих похилого віку, тестувати загальну й спеціальну фізичну працездатність з метою розробки оптимальної програми фізичної терапії. Володіти технікою та параметрами проведення фізіотерапевтичних процедур у терапії. Надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах та демонструвати володіння навичками реанімаційних заходів.</p>
<p>Аналізувати: Інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних методів діагностики. Класифікувати та аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених захворювань у геронтології. Аналізувати клінічний перебіг захворювання у осіб похилого віку при різних нозологічних станах та вплив комплексу засобів фізичної терапії.</p>
<p>Здатність магістрантів до творчого поєднання теоретичних знань і практичних навичок, наукової інтерпретації результатів. Проводити клінічне обстеження та інструментальне дослідження різних органів та систем у хворих похилого віку. Скласти програму фізичної реабілітації для осіб похилого віку при різних захворюваннях та патологічних станах. Розробити і виконати комплекс фізичних вправ лікувальної гімнастики та масажу, оцінити їх одноразовий та курсовий вплив при різних захворюваннях і травмах у геронтології. Володіти технікою та параметрами проведення фізіотерапевтичних процедур у геронтології. Здійснювати систему заходів щодо попередження захворювань і травм для хворих похилого віку. Розпізнати ознаки та надати долікарську медичну допомогу при нещасних випадках та</p>

невідкладних станах.

Оцінювання готовності магістрантів до самостійного виконання професійних завдань в геронтології. Алгоритм збирання анамнезу у осіб похилого віку і оцінювати його. План обстеження і проведення реабілітаційних заходів геронтологічних хворих, трактувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу захворювання. Виконати комплекс фізичних вправ лікувальної гімнастики та масажу, оцінити їх одноразовий та курсовий вплив при різних захворюваннях і травмах у осіб похилого віку. Інтерпретувати стан систем організму після проведення курсу реабілітаційних заходів геронтологічних хворих.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- виконання письмових завдань;
- відповіді на лабораторних заняттях;
- виконання індивідуальних завдань з демонстрацією практичних навичок;
- аналітичні звіти, реферати
- співбесіда за результатами самостійної роботи;
- тести;
- розв'язування ситуативних задач;
- залік.

Зміст навчальної дисципліни

Лекційний курс

Тема 1. Вступ. Поняття про геронтологію і геріатрію. Предмет і завдання геронтології і геріатрії.

Тема 2. Реабілітація серцево-судинної і дихальної систем в осіб похилого віку.

Тема 3. Хвороби органів травлення у осіб похилого віку. Хвороби обміну речовин.

Тема 4. Фізична реабілітація осіб похилого віку при захворюваннях нервової системи.

Тема 5. Особливості реабілітації осіб похилого віку при пошкодженнях і захворюваннях опорно-рухового апарату.

Тема 6. Фізична реабілітація осіб похилого віку при захворюваннях нирок, сечостатевої системи та гінекологічних захворюваннях. Відновлювальна терапія онкологічних хворих.

Практичний курс

Тема 1. Предмет і завдання геронтології та геріатрії. Старіння і старість, біологічний вік. Особливості реабілітації в геронтології.

Тема 2. Старіння і хвороби. Фізичні вправи у похилому віці. Покази і протипокази Бальнеотерапія. Методики застосування бальнеопроцедур у осіб похилого віку.

Тема 3. Серцево-судинна система в процесі старіння. Атеросклероз. Артеріальна гіпертензія. Методи реабілітації. Фізична реабілітація хворих похилого віку з ішемічною хворобою серця. Стенокардія в осіб похилого віку. Етіологія. Патогенез, особливості клінічного перебігу захворювання. Інфаркт міокарда. Особливості захворювання у осіб похилого віку. Серцева недостатність. Методи реабілітації.

Тема 4. Анатомічно – морфологічні зміни дихального апарату при старінні. Реабілітація осіб похилого віку з захворюванням органів дихання. Бронхіальна астма в осіб похилого віку. Методи реабілітації. Фізична реабілітація хворих на хронічний бронхіт і пневмонію.

Тема 5. Хвороби органів травлення у осіб похилого віку. Анатомо-морфологічні зміни ШКТ в процесі старіння. Реабілітація хворих з патологією гастродуодинальної зони. Виразкова хвороба шлунка та 12-палої кишки у осіб похилого віку. Засоби реабілітації.

Тема 6. Захворювання гепатобіліарної системи у похилому віці. Шляхи реабілітації. Фізична реабілітація осіб похилого віку з захворюванням кишечника.

Тема 7. Хвороби обміну речовин у осіб похилого віку. Хвороби щитовидної залози. Методи реабілітації осіб похилого віку. Фізичні фактори реабілітації хворих на цукровий діабет. Ожиріння. Методи реабілітації. Схуднення. Кахексія(виснаження). Особливості реабілітації.

Тема 8. Структурні зміни нервової системи у процесі старіння. Особливості реабілітації осіб похилого віку при запальних захворюваннях нервової системи. Реабілітація осіб похилого віку при порушеннях мозкового кровообігу. Хвороба Паркінсона (дрижальний параліч). Методи реабілітації.

Тема 9. Анатомо-фізіологічні зміни кісткової тканини у похилому віці. Віковий остеопороз. Фізичні фактори реабілітації хворих похилого віку при дистрофічно-деструктивних захворюваннях хребта (остеохондроз хребта). Реабілітація осіб похилого віку при переломах шийки стегна.

Тема 10. Фізичні засоби реабілітації при хронічних пієлонефриті та гломерулонефриті. Реабілітація осіб похилого віку при захворюваннях передміхурової залози. Гінекологічні захворювання у похилому віці. Шляхи реабілітації.

Тема 11. Засоби реабілітації онкологічних хворих при захворюванні органів травлення і грудна клітини (порожнини). Рак шлунка. Клінічна характеристика. Засоби реабілітації після оперативного втручання.

Тема 12. Засоби реабілітації онкологічних хворих при захворюваннях органів дихання. Рак легень. Клінічна картина. Засоби реабілітації після оперативного втручання.

Тема 13. Реабілітація онкологічних хворих в гінекології. Рак шийки матки. Клінічний перебіг захворювання. Засоби реабілітації після оперативного втручання.

Тема 14. Санаторно-курортна реабілітація осіб похилого віку. Бальнеотерапія. Парафіно-озокеритолікування. Фізіотерапевтичні методи відновного лікування.

Основна література

1. Актуальні питання геронтології і гериатрії у практиці сімейного лікаря / За ред. Ю. В. Вороненка, О. Г. Шекери, Л. А. Стаднюка – К.: Видавець Заславський О.Ю., 2015. – 530 с.
2. Богдановська Н.В. Фізична реабілітація хворих різних нозологічних груп: навч.посібн. для студ. Ф-ту фіз.вих-ня спец. «Фізична реабілітація» реком. МОНУ /Н.В. Богдановська, І.В. Кальнова. – Запоріжжя: ЗНУ, 2011.- 314 с.
3. Гериатрия: Учебное пособие /Д.Ф. Чеботарев, В. Ф. Фролькис, О.В. Коркушко и др. Под ред. Д.Ф.Чеботарева. – М.: Медицина, 1990.- 290 с.
4. Журавлева Т.П. Основы гериатрии: учебное пособие. – 2-е изд. – М.: ФОРУМ: ИНФРА-М, 2007. – 288 с.
5. Кайдишев І. П., Борзих О. А. Основы геронтології. Частина перша. – Полтава: [б. и.], 2011. – 164 с.
6. Тарасюк В. С. Кучанська Г. Б. Медсестринство в геронтології і гериатрії: підручник. – К.: Медицина, 2010. – 624 с.
7. Погодина А. Б., Газимов А.Х. Основы геронтологии и гериатрии: учеб. пособие /А.Б. Погодина, А.Х. Газимов. – Ростов н/Д: Феникс, 2007. – 253 с.
8. Ус А.Д. Бальнеотерапия и возраст. – К.: Наукова думка, 1995.- 136 с.

Допоміжна література

1. Білинський Б.Т., Стернова Ю.М., Шпарин Я.В. Онкологія: підручник. - К.: Здоров'я, 2004. - С. 427—429, 453—460.
2. Березовська І. Ішемічна хвороба серця. Причини, діагностика, профілактика, лікування: навч. посіб. - Львів: Б. в., 2004. — 20 с.

3. Воложин А.И., Оганов В.С. Остеопороз: учеб. пособие. - М.: Практическая медицина, 2005. - 232 с.
4. Відновлювальні засоби працездатності у фізичній культурі і спорті / Ячнюк І. О., Воробйов О. О., Романів Л. В., Ячнюк Ю. Б., Марценяк І. В., Білик Р. Р.: Підручник. – Чернівці: Книги – XXI, 2009. – 432 с.
5. Дубровский В.И. Лечебная физическая культура (кинезотерапия): Учеб. для студ. высш.учеб. заведений. – 2-е изд., стер.- М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 608с.
6. Кузнецов В.В. Морфологические изменения мозга у больных пожилого возраста, перенесших ишемический инсульт // Проблемы старения и долголетия. - 2004. - № 4. - С. 517-524.
7. Коркушко О.В., Шатило В.Б., Ярошенко Ю.Т. Передчасне старіння. Бібліотечка практикуючого лікаря. - К.: ТОВ ДСГ Лтд, 2003. - 53 с.
8. Комплексная терапия начальных форм церебрального атеросклероза у больных старших возрастных групп: Метод. рек. /М-во Здравохранения УССР. – К.: Г.И., 1986. – 12 с.
9. Олефиренко В.Т. Водолечение. – 3-е изд.- М.: Медицина, 1986. – 286 с.
10. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / [Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук, Д.В. Вакуленко та ін.]; за заг. ред. Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчука. – Тернопіль: ТДМУ, 2019. – 372 с.
11. Руководство по гериатрии /Под ред. В.Ф. Чеботарева, Н.Б. Маньковського. – М.: Медицина, 1982, - 544 с.
12. Середюк Н.М. Внутрішня медицина. Терапія: підручник. - К.: Медицина, 2006. - 686 с.